

Borgerresumé: Den årlige gennemførelsesrapport for det danske landdistriktsprogram 2022

Landbrugsstyrelsen udarbejder hvert år en gennemførelsesrapport for det danske landdistriktsprogram. Den årlige gennemførelsesrapport godkendes af EU-Kommissionen. Rapporten har bl.a. til formål at give en detaljeret opgørelse af, hvor langt Danmark er kommet med at nå målsætningerne indenfor de enkelte prioriteter og fokusområder i landdistriktsprogrammet.

De væsentligste resultater i gennemførelsesrapporten 2022

Landdistriktsprogrammet for 2014-22 beskriver de enkelte foranstaltninger, og hvilke fokusområder og EU-prioriteter de bidrager til at opfylde. Gennemførelsesrapporten viser hvor langt Danmark er kommet med at opnå målsætningerne indenfor de enkelte fokusområder. Målopfyldelsen vurderes samlet set at være tilfredsstillende i perioden 2014-2022. Der er dog enkelte fokusområder, som skal følges nærmere for at sikre målopfyldelsen.

Nedenstående tabel opsummerer de væsentligste resultater i perioden 2014-22. Tabellen svarer til tabel 5.4. i Landdistriktsprogrammet. Tabellen har her fået tilføjet en ekstra kolonne, som viser fremdriften i forhold til at opfylde målene. Tabellen viser målværdier for 2025, planlagte udgifter (euro), hvilke foranstaltninger, der indgår til opfyldelse af de enkelte mål, samt fremdriften pr. 31. december 2022:

Prioritet 1					
Fokus-område	Målintikatornavn	2025 målværdi	Planlagte offentlige udgifter	Kombination af foranstaltninger	Fremdrift pr. 31. dec. 2022
1A	T1: Procentdel af udgifterne i henhold til artikel 14, 15 og 35 i forordning (EU) nr. 1305/2013 i forhold til de samlede udgifter for landdistriktsudviklingsprogrammet (fokusområde 1A).	3,53%		M01, M16	3,49 %
1B	T2: Samlet antal samarbejdsprojekter, som modtager støtte under samarbejdsforanstaltningen (artikel 35 i forordning (EU) nr. 1305/2013) (grupper, netværk/klynger, pilotprojekter...) (fokusområde 1B)	120		M16	120
1C	T3: Samlet antal deltagere, som er uddannet i henhold til artikel 14 i forordning (EU) nr. 1305/2013 (fokusområde 1C).	6.242		M01	35.398,00
Prioritet 2					
Fokus-område	Målintikatornavn	2025 målværdi	Planlagte offentlige udgifter	Kombination af foranstaltninger	Fremdrift pr. 31. dec. 2022
2A	T4: Procentdel af landbrugsbedrifter med støtte fra et regionalt udviklingsprogram til investeringer i omstrukturering eller modernisering (P2A).	2,23 %	129.335.514,00	M01, M04, M16	1,80 %
Prioritet 4					
Fokus-område	Målintikatornavn	2025 målværdi	Planlagte offentlige udgifter	Kombination af foranstaltninger	Fremdrift pr. 31. dec. 2022

4A (agri)	T9: Procentdel af landbrugsjord under forvaltningskontrakter for at støtte biodiversitet og/eller landskaber (fokusområde 4A).	18,43 %	1.110.851.905,00	M08, M10, M11	18,73 %
	T-DK01: Procentdel af landbrugsbedrifter med støtte til investeringer, der støtter biodiversitet og/eller landskaber (4A) (landbrug) (%).	6,00 %		M04	5,80 %
4B (agri)	T10: Procentdel af landbrugsjord under forvaltningskontrakter for at forbedre vandforvaltningen (fokusområde 4B).	24,13 %		M08, M10, M11, M12	25,79 %
	T-DK02: Procentdel af landbrugsbedrifter med støtte til investeringer, der forbedrer vandforvaltningen (4B) (landbrug) (%).	7,50 %		M04	8,23 %
4C (agri)	T12: Procentdel af landbrugsjord, der er under forvaltningskontrakter for at forbedre forvaltningen af jorden og/eller forhindre jorderosion (fokusområde 4C).	11,28 %		M11	12,78 %
	T-DK03: Procentdel af landbrugsbedrifter med støtte til investeringer, der forbedrer forvaltningen af jorden og/eller forhindrer jorderosion (4C) (landbrug) (%).	3,50 %		M04	2,94 %
4A (forestry)	T8: Procentdel af skove/andre træbevoksede områder under forvaltningskontrakter for at støtte biodiversitet (fokusområde 4A).	0,68 %	8.274.139,00	M08, M15	3,03 %
4B (forestry)	T11: Procentdel af skovbrugsjord under forvaltningskontrakter for at forbedre vandforvaltningen (fokusområde 4B).	0,11 %		M08	1,25 %
Prioritet 5					
Fokusområde	Målingindikatornavn	2025 målværdi	Planlagte offentlige udgifter	Kombination af foranstaltninger	Fremdrift pr. 31. dec. 2022
5B	T15: Samlede investeringer i energieffektivitet (i EUR) (fokusområde 5B).	52.203.971,00	20.881.588,00	M04	31.494.606,90
5C	T16: Samlede investeringer i vedvarende energiproduktion (i EUR) (fokusområde 5C).	60.362.732,00	18.108.820,00	M07	60.302.185,12
5D	T17: Procentdel af storkreaturenheder, der er påvirket af investeringer i forvaltning af dyreenheder med henblik på en reduktion af drivhusgas- og/eller ammoniakudledninger (fokusområde 5D).	3,88 %	108.916.655,00	M04	2,66 %
	T18: Procentdel af landbrugsjord, der er under forvaltningskontrakter rettet mod reduktion af drivhusgas- og/eller ammoniakudledninger (fokusområde 5D).	12,39 %		M10, M12	13,00 %
Prioritet 6					
Fokusområde	Målingindikatornavn	2025 målværdi	Planlagte offentlige udgifter	Kombination af foranstaltninger	Fremdrift pr. 31. dec. 2022
6B	T21: Procentdel af befolkningen i landdistrikter, der er omfattet af lokaludviklingsstrategier (fokusområde 6B).	50,87 %	109.076.228,00	M19	54,11 %
	T22: Procentdel af befolkningen i landdistrikter, der nyder godt af forbedrede tjenesteydelser/infrastruktur (fokusområde 6B)	5,06 %			5,61 %
	T23: Stillinger skabt i støttede projekter (Leader) (fokusområde 6B).	1.584			1.232

Nedenfor gennemgås fremdriften for de enkelte fokusområder og ordninger:

Fokusområde - 1A Fremme af innovation, samarbejde og udvikling af vidensbasen i landdistrikterne

Ordninger som bidrager til dette fokusområde: Erhvervsudvikling – udvikling og vidensoverførsel, Økologifremme og den nye ordning Projektmodning af anlæg til grøn bioraffinering.

Der er gennemført 217 projekter under ordningen Erhvervsudvikling – udvikling i perioden 2014-2022. Projekterne har primært fået tilsagn under LDP 2007-13, men er alle finansieret af LDP 2014-22.

Der er modtaget 12 ansøgninger under ordningen Projektmodning af anlæg til grøn bioraffinering i 2022, sagsbehandlingen af ansøgningerne finder sted i 2023.

Den 31/12 2022 udgjorde fokusområdet 3,49% af de samlede udgifter for Landdistriktsprogrammet. Dette skal ses ift. målværdien på 3,53 %. Målet er tæt på at være opfyldt.

Fokusområde 1B - Styrkelse af forbindelserne mellem landbrug, fødevarerproduktion og skovbrug samt forskning og innovation, herunder med henblik på bedre miljøforvaltning og miljømæssige resultater

Ordninger som bidrager til dette fokusområde: Erhvervsudvikling – udvikling og den nye ordning Projektmodning af anlæg til grøn bioraffinering.

Der er gennemført 120 projekter under ordningen Erhvervsudvikling – udvikling i perioden 2014-2022. Målværdien er 120 projekter i 2025. Projekterne har primært fået tilsagn under LDP 2007-13, men er alle finansieret af LDP 2014-22.

Der er modtaget 12 ansøgninger under ordningen Projektmodning af anlæg til grøn bioraffinering i 2022, sagsbehandlingen af ansøgningerne finder sted i 2023.

Det fastsatte mål er opfyldt.

Fokusområde 1C - Fremme af livslang læring og erhvervsuddannelse inden for landbrug og skovbrug

Ordninger som bidrager til dette fokusområde: Erhvervsudvikling – vidensoverførsel.

Der er gennemført 97 projekter i perioden 2014-2022. Projekterne har primært fået tilsagn under LDP 2007-13, men er alle finansieret af LDP 2014-22. I alt har projekterne uddannet 35.398 personer. Målet om uddannelse af 6.242 personer i 2025 er derfor mere end opfyldt. Dette skyldes bl.a. at besøgende ved åbent hus arrangementer er omfattet af begrebet uddannelse for de projekter, hvor tilsagnet er givet under LDP 2007-13.

Fokusområde 2A - Forbedring af alle landbrugets økonomiske resultater og lettelse af omstruktureringen og moderniseringen af bedrifter, navnlig med henblik på at øge markedsdeltagelsen og -orienteringen samt diversificeringen af landbruget

Ordninger som bidrager til dette fokusområde: Økologisk investeringsstøtte, Erhvervsudvikling – videnoverførsel, Erhvervsudvikling – udviklingsprojekter, Etablering af løsdrift i farestalde 2014, 2015 og 2016, Modernisering af slagtesvinestalde 2016, Modernisering af kvægstalde 2018 og 2020, dele af Miljøteknologi 2015, 2016, 2018 og 2019, dele af Miljø- og Klimateknologi 2022.

Der er god fremdrift i andelen af landbrugsbedrifter, som modtager støtte til omstrukturering eller modernisering. 1,80% af alle landbrugsbedrifter (42.100) har pr. 31.12.2022 modtaget støtte. Dette skal ses i forhold til målværdien på 2,23%.

Der er forventning om, at 2025-målet nås, idet der bl.a. er udestående betalinger på ordningen Modernisering af kvægstalde 2020. Det antages, at de fleste af projekterne gennemføres af bedrifter, der ikke tidligere har fået tilskud.

4A - Genopretning, bevarelse og forbedring af biodiversiteten, bl.a. i Natura 2000-områder og i områder med naturbetingede eller andre specifikke begrænsninger, og af landbrug af høj naturværdi samt af de europæiske landskaber

Ordninger som bidrager til målene i dette fokusområde: Privat skovrejsning, Pleje af græs- og naturarealer, 20-årig fastholdelse af vådområder, Økologisk arealtilskud, Økologisk investeringsstøtte, Landskabs- og biotopforbedrende beplantninger, Rydning og forberedelse til afgræsning, Særlige levesteder for bilag IV arter, Skov med biodiversitetsformål, Foryngelse, Driftsplanlægning, Måltrettet kvælstofregulering, dele af Miljø- og klimateknologi, Minivådområder, Kvælstof- og fosforvådområder (forundersøgelse og etablering).

Landbrug

18,73% af landbrugsjorden og 5,80 % af landbrugsbedrifterne er under forvaltningskontrakter for at støtte biodiversitet og/eller landskaber. Målene for disse er hhv. 18,43 % og 6,00 %, dvs. at målet for landbrugsjord er opfyldt, mens målet for landbrugsbedrifter er tæt på at være opfyldt.

Skovbrug

3,03 % af skov/andre træbevoksede arealer er under forvaltningskontrakter for at støtte biodiversitet og/eller landskaber. Det er langt over målet for 2025 på 0,68 %. Den høje målopfyldelse skyldes underestimering, da målet blev fastsat.

4B - Bedre vandforvaltning, herunder forvaltning af gødningsstoffer og pesticider

Ordninger som bidrager til målene i dette fokusområde: Privat skovrejsning, Fastholdelse af vådområder, Økologisk arealtilskud, Måltrettet regulering, Økologisk investeringsstøtte, dele af Miljøteknologi, Kvælstofvådområder, Fosforvådområder, Minivådområder, Foryngelse og Driftsplanlægning.

Landbrug

25,79 % af landbrugsjorden og 8,23 % af landbrugsbedrifterne er under forvaltningskontrakter for at forbedre vandforvaltningen. Målene er hhv. 24,13 % og 7,50 %, så målene er opfyldt.

Skovbrug

1,25 % af skov/andre træbevoksede arealer er under forvaltningskontrakter for at støtte biodiversitet og/eller landskaber. Dermed er målet for 2025 på 0,11 % opfyldt. Årsagen til den høje målopfyldelse er at der er tale om støtte til store skovområder, som kan være over 1.000 ha. Desuden blev der i 2019 i flere tilfælde udbetalt årlig støtte for både 2018 og 2019, hvilket vil sige at flere arealer tæller med 2 gange. Dette var ikke forudset, da målet blev fastsat. De skovordninger, som tæller med i dette fokusområde er lukkede, så det forventes ikke, at der vil være flere udbetalinger.

4C - Forebyggelse af jorderosion og bedre forvaltning af jordbunden

Ordninger som bidrager til målene i dette fokusområde: Økologisk arealtilskud, Målrettet regulering og Økologisk investeringsstøtte.

Landbrug

Der er 12,78 % af landbrugsjorden og 2,94 % af landbrugsbedrifterne under forvaltningskontrakter for at forbedre jorderosion. Målene er hhv. 11,28% og 3,50 %, så målet for landbrugsjord er opfyldt, mens målet for landbrugsbedrifter forventes at blive opfyldt, da der udestår udbetalinger på flere ordninger, som bidrager til dette fokusområde.

5B - Effektivitetsforbedringer i energiforbruget i landbruget og inden for forarbejdning af fødevarer

Ordning som bidrager til dette fokusområde: Dele af Miljøteknologi og dele af Miljø- og klimateknologi.

Der er foretaget investeringer i energieffektivitet for 31.494.606,90 euro. Det er 60,33 % af målsætningen på 52.203.971,00 euro.

I 2022 og 2023 er ansøgningsrunder på Miljø- og klimateknologi, hvor der er indsatsområder til reduktion af energiforbruget. Den realiserede værdi forventes derfor at stige frem til 2025, hvor investeringer under Miljø- og klimateknologi 2022 og 2023 gennemføres.

5C - Lettere levering og brug af vedvarende energikilder, biprodukter, affald og restprodukter og af andre nonfoodråmaterialer med henblik på bioøkonomien

Ordning som bidrager til dette fokusområde: Biogas fællesanlæg og dele af Miljø- og klimateknologi.

I perioden 2014-2022 er de samlede offentlige udgifter til vedvarende energiproduktion 60.302.185,12 euro. Dette er 99,90 % af målsætningen om samlede offentlige udgifter på 60.362.732,00 euro, og målet anses som opfyldt.

5D - Reduktion af udledningen af drivhusgasser og ammoniak fra landbruget

Ordninger som bidrager til dette fokusområde: Fastholdelse af lavbundsområder, Lavbundsprojekter - forundersøgelse og etablering, Målrettet regulering og dele af Miljøteknologi.

I perioden 2014-2022 er 2,66 % af alle storkreaturenheder påvirket af investeringer rettet mod reduktion af drivhusgas- og/eller ammoniakudledninger. Dette er 68,50 % af målet for 2025.

Der udestår udbetaling fra ansøgningsrunden Modernisering af slagtesvinestalde 2020. Desuden udbydes der i 2022 og 2023 Miljø- og klimateknologi, hvor der er indsatsområder til kreaturer. Derfor forventes det, at målopfyldelsen vil blive forbedret frem mod 2025.

Med samme formål er 13,00 % af landbrugsjorden underlagt forvaltningskontrakter, der er rettet mod reduktion af drivhusgas- og/eller ammoniakudledning. Dermed er målet på 12,39 % opfyldt.

6B - Fremme af lokaludvikling i landdistrikterne

Ordninger, som bidrager til dette fokusområde: LAG.

54,11% af befolkningen i landdistrikterne er omfattet af lokale udviklingsstrategier. Dette opfylder målet om, at 50,87% af befolkningen i landdistrikter skal være omfattet af lokale udviklingsstrategier.

5,61 % af befolkningen i landdistrikterne nyder godt af forbedrede tjenesteydelser. Målet for 2025 er på 5,06 %, så målet er opfyldt.

Der er skabt 1.232 stillinger i støttede projekter og målet for 2025 er på 1.584 stillinger. Det forventes at målet nås. Der er foreløbig mere end 700 projekter, der ikke er afsluttet, og de er derfor ikke talt med i de skabte stillinger.

Programændringer i 2022

I 2022 blev der truffet beslutning om ændring af landdistriktsprogrammet. Forslaget til programændring blev sendt til EU-Kommissionen d. 29. oktober 2021. EU-Kommissionen godkendte forslaget til programændring d. 13 december 2022.

De væsentligste elementer i denne programændring var:

- **M04a – Miljø- og klimateknologi:** Tilføjelse af mulighed for at give støtte til teknologier, der har til formål at fremme planteproduktion og den grønne omstilling
- **M04 – Økologisk Investeringsstøtte:** Forbindelse til anden lovgivning opdateret, da der er kommet ny forordning samt ny national lovgivning om økologisk produktion, beskrivelse af støtteberettigede udgifter opdateres i forbindelse med, at ordningen anvender standardomkostninger, Beskrivelse af risici ved gennemførelsen af foranstaltningerne opdateres i forbindelse med, at ordningen anvender standardomkostninger, Beskrivelse af afbødende foranstaltninger opdateres i forbindelse med, at ordningen anvender standardomkostninger.
- **M04 – Minivådområder:** Der tilføjes en generel beskrivelse af vedligehold under afsnit om støttebeløb og støttesatser. Ændringen skal give mulighed for, at den de-minimis kompensation der i dag gives på ordningen (til areal- og vedligeholdelseskompensation), kan gentænkes i forbindelse med opsætning af kommende ansøgningsrunde.

- **M04 – Rydning/hegning:** Det er besluttet at ændre ordningens udvælgelseskriterier, så der kan fastsættes nationale kriterier for, hvor stor en andel af projektarealet skal være placeret i de særligt udpegede Natura 2000-områder til rydning eller pleje.
- **M08 – Privat skovrejsning:** Forpligtelse om minimumafstand til skel mod have/beboelse fjernes, Forpligtelse om minimumantal plantede nåletræer opjusteres i antal, Støttesatsen til nåleskov opdateres, så de svarer til det opjusterede plantetal i nåleskov, Definitionen af skov i LDP-programmet ændres, så den er enslydende med skovlovens, Indførelse af mulighed for, at puljen kan fordeles på indsatsområder. Ændringen indebærer, at puljens midler kan reserveres til særlige indsatsområder, f.eks. hhv. kommunale og private ansøgere.
- **M10 – 20-årig fastholdelse:** blev taget ud igen
- **M10 – Pleje af græs- og naturarealer:** Fjernelse af højdekravet til plantedækket på maksimalt 40 cm på tilsagnsmarker, hvor der også søges grundbetaling, da højdekravet udgår fra grundbetalingen. Herudover er det blevet besluttet at ændre fleksibiliteten på ordningen fra 10 til 20 procent med virkning i tilsagnsåret 2023. Afslutningsvis sker der en række justeringer af henvisninger til regelgrundlag herunder tilføjelse af tekst med henvisning til:
 1. Definition af landbrugsarealer i den kommende bekendtgørelse til grundbetaling, som træder i kraft fra 1. januar 2023.
 2. Hjemmel for undtagelse fra aktivitetskrav under den kommende EU forordning nr. 2021/2115, som træder i kraft pr. 1. januar 2023.
 3. Rettelse af henvisning, som hjemler til en forkert artikel i den gældende landdistriktsforordning nr. 1305/2013.
- **M11 – Økologisk arealtilskud:** Tilføjelse af mulighed for, at arealer med et eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud kan udlægges som brak eller småbiotoper fra og med tilskudsåret 2023 uden at miste det økologiske arealtilskud, de har tilsagn til. Herudover tilføjelse af mulighed for at en ansøger på arealer med et eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud kan vælge at søge tilskud til bioordningen Ekstensivering med slæt eller bioordningen Biodiversitet & bæredygtighed i stedet for udbetaling af økologisk arealtilskud i det pågældende tilskudsår. Arealerne vil fortsat være omfattet af tilsagn og dertilhørende betingelser for tilsagn under økologisk arealtilskud. Afslutningsvis tilføjelse af, at de grundlæggende krav om aktiv landbruger og landbrugsareal, som omhandlet i programteksten for M11, fra 2023 følger definitionerne i den strategiske CAP-plan og bekendtgørelse om grundbetaling.
- **M12 – Målrettet regulering:** Der tilføjes en tekst i landdistriktsprogrammet, således at det fremgår, at betingelsen, om at efterafgrøder skal efterfølges af en forårssået afgrøde, først kontrolleres efter udbetaling af støtten. Desuden skal det tilføjes, at hvis der i forbindelsen med kontrollen konstateres overtrædelser, kan det føre til genoptagelse af tilskudssagen med henblik på hel eller delvis tilbagebetaling af det udbetalte tilskud. Herudover tilføjes der en række justeringer i ordningsteksten. Således tilføjes der bl.a. ny tekst angående hvilke politisk aftale der ligger til grund for implementering af målrettet kvælstofregulering fra 2022 og frem. Tekst om den gamle politiske aftale slettes. Herudover tilføjes der to nye alternativer til listen over virkemidler, der kan anvendes under ordningen. Det drejer sig om efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter og præcisionslandbrug.